

Utbildningsnämnden

Verksamhetsberättelse delårsbokslut (långversion)

Ordförande: Hampe Klein

Förvaltningschef: Eva Wetterstrand

Innehållsförteckning

1	Viktiga händelser under 2024	3
2	Ekonomisk sammanfattning	4
3	Åtgärder för budget i balans	6
4	Mål och måluppfyllelse.....	7
5	Verksamhetsuppföljning	13
6	Internkontroll	24
7	Personaluppföljning	25
8	Framåtblick.....	26
9	Målbilaga.....	27
10	Bilaga över strategiska nyckeltal	30
11	Bilaga Internkontroll.....	34
12	Ekonomiska bilagor - egen regi, per verksamhetsområde.....	35

I Viktiga händelser under 2024

- Kommunens tillväxt i volym vad gäller barn och elever har avstannat, eller är marginell
- Nedläggning har skett av en fristående förskola.
- En utförare inom pedagogisk omsorg har gått i pension och därmed avslutat sin verksamhet. En utförare inom pedagogisk omsorg har tillkommit.
- Hösten 2024 öppnar Internationella Engelska Skolan (IES) med årskurser F-7, för att sedan erbjuda F-9 de kommande åren.
- Cedergrenska koncernen öppnar upp en ny grundskola med en förskoleklass, planerad som F-6 skola i Täljöviken på längre sikt.
- Ansvaret för hemkommunens skyldighet gällande uppsökande verksamhet har överförs till Öppna förskolan. Det omfattar att ta kontakt med vårdnadshavare från det år då barnet fyller tre år för att upplysa om förskolans syfte, rätten till förskola samt att erbjuda förskola till barn som har bott i Sverige under en kort tid och som inte är inskriven i förskola.

2 Ekonomisk sammanfattning

2.1 Delårsbokslut

Ekonomisk sammanfattning delår

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår 2024			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Avvikelse	Utfall fg år
Nämndens intäkter								
Avgifter	45 218	42 381	2 837	43 505	63 165	66 665	3 500	65 680
Övriga intäkter	80 922	72 026	8 896	76 761	101 875	119 287	17 411	124 626
Generella statsbidrag och utjämning	1 145	-	1 145	0	0	2 672	2 672	0
Summa intäkter	127 285	114 407	12 878	120 266	165 040	188 623	23 583	190 306
Nämndens kostnader								
Personalkostnader	- 449 513	- 439 238	- 10 275	- 439 783	- 654 164	- 669 764	-15 600	- 670 886
Lokalkostnader	- 88 065	- 86 413	- 1 653	- 83 497	- 128 613	- 130 013	-1 400	- 126 042
Kapitalkostnader	- 1 748	- 1 669	- 80	- 1 555	- 2 521	- 2 521	0	- 2 388
Köp av verksamhet	- 451 872	- 447 340	- 4 532	- 377 008	- 665 669	- 680 252	-14 583	- 636 092
Övriga kostnader	- 64 268	- 67 742	3 475	- 117 303	- 102 873	- 102 873	0	- 114 455
Summa kostnader	- 1 055 466	- 1 042 401	- 13 065	- 1 019 145	- 1 553 840	- 1 585 423	-31 583	- 1 549 859
Nämndens nettokostnader	- 928 182	- 927 993	- 187	- 898 879	- 1 388 800	- 1 396 800	-8 000	- 1 359 553

2.1.1 Prognos mot budget

Prognosen för helåret innebär ett underskott för nämnden om 8 mnkr. Den är därmed oförändrad mot tidigare prognoser avseende nämndens resultat för helåret.

Hemkommunen prognosticerar ett överskott om 9 mnkr, framförallt till följd av lägre volymer inom de flesta verksamheter. Störst volymskillnad väntas i gymnasieskola och grundskola med sammantaget 6 mnkr i överskott. Därtill ger högre avgifter i förskolan samt något färre barn i förskola och pedagogisk omsorg, ett väntat överskott om 2,9 mnkr.

Egen regi prognosticeras med ett underskott om 17 mnkr för året. Underskottet kan i sin helhet härledas inom grundskola då övriga verksamheter bedöms nå en ekonomi i balans. Av grundskolans estimerade underskott utgör modersmålsenheten 2,2 mnkr. Åtgärdsplaner är framtagna och genomförande har startat för att nå en ekonomi i balans.

2.1.2 Utfall mot budget

Nämndens intäkter överstiger budget med 12,9 mnkr för perioden. Avgifterna är 2,8 mnkr högre än budgeterat och avser förskola och fritidshem. Avgiften sätts utifrån den sammanlagda inkomsten som ett hushåll har, hur många barn som är inskrivna i förskola/fritidshem samt vistelsetiden.

Under övriga intäkter summeras intäkter utanför den egna nämnden. Här återfinns statsbidrag, momskompensation, ersättning från Migrationsverket avseende asylsökanden samt försäljningsintäkter till egen regi. Försäljningsintäkter utgörs till stor del av interkommunal ersättning för sålda platser till andra kommuner på förskolor/skolor. Här finns även intäkter till Måltidsenheten från Vård- och omsorgsnämnden i Österåker kommun för måltider inom äldreomsorgen. Det är främst bidrag från Migrationsverket om 4,6 mnkr samt statsbidraget Kvalitetshöjande åtgärder 3,1 mnkr som utgör budgetdifferensen för övriga intäkter. Det blir en mindre resultatpåverkan av dessa intäkter för året eftersom det kan ske en fördröjning av ersättningen från Migrationsverket. Men för merparten av ersättningen från Migrationsverket så täcker den kostnader i form av utbetald skolpeng till verksamheter (köp av verksamhet) samt förs intäkter för kvalitetshöjande åtgärder vidare till förskolorna.

Under generella statsbidrag klassificeras bidraget från Skolverket avseende hantering av negativa effekter från inflation. Del av intäkten från detta statsbidrag är bokförd för perioden, och resterande del överförs till verksamheter i november.

Personalkostnaderna är 10,3 mnkr högre än budgeterat, i huvudsak avseende egen regi och grundskola. Lokalkostnaderna överstiger budget med 1,6 mnkr där cirka 0,4 mnkr beror på felaktigt periodiserad lokalhyra. Övriga 1,2 mnkr beror främst på högre städkostnader och ökade säkerhetskostnader för larm och bevakning.

Sammanfattningsvis har nämnden ett underskott om 0,2 mnkr för perioden januari-augusti.

3 Åtgärder för budget i balans

Grundskola

- Fortsatt översyn av bemanning inom grundskolans egen regi i kombination av utnyttjande av lokaler och lokalyta.
- Framtagande av förslag gällande nya rutiner vid stödbehov i egen regi med referens till Uppdrag 20 Resursfördelning.

Modersmål/Studiehandledning

- Ökad volym av köp från fristående utförare från HT 2024 förväntas kompensera för vikande volym från egen regi
- Korrigering av prissättning efter kartläggning av kommuners prissättning i närområdet
- Översyn bemanning och möjligheter till fjärrundervisning

UBF Stab

- Reduktion licenskostnader barn- och elevregister 300 tkr per år x 3 år
- Kartläggning funktion och roller som del av implementation av nytt barn och elevregister

4 Mål och måluppfyllelse

Kommunens vision och inriktning ligger till grund för nämndens verksamheter:

Med kvalitet, trygghet och valfrihet i fokus skapar vi en hållbar framtid:

Fyra strategiska områden lyfts fram:

Kvalitet, Trygghet, Valfrihet och en Hållbar framtid

Nämnden arbetar efter fyra övergripande mål som anger förväntad långsiktig riktning:

1. Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet
2. Österåker har en robust och effektiv ekonomi
3. Österåker är en trygg kommun för dem som vistas, verkar och bor här
4. Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

Målen utgår ifrån översiktsplanen och från visionen och pekar ut de prioriterade områdena för arbetet under mandatperioden. De övergripande mål som faller inom ansvarsområdet finns behandlade inom tillämpligt område i denna verksamhetsberättelse.

4.1 Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet

Resultaten för indikatorerna avser lägeskommunen, det vill säga samtliga förskolor och skolor inom kommunen oavsett driftsform och egen regi. Det bör beaktas att resultaten på enhetsnivå kan variera kraftigt inom kommunen.

4.1.1 Förskola. Maximal utveckling för varje barn i kommunens förskolor

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	—	Heltidstjänster i förskolan med förskollärläggning, lägeskommun, andel (%)	31 %	32 %		36 %	36 %

Utfall 2024 för förskollärare med legitimation redovisas i april 2025. (Skolverket)

Förskollärare har det övergripande ansvaret för att undervisningen följer läroplanens mål. Det innebär att förskollärare tillsammans med arbetslaget planerar, genomför, utvärderar och utvecklar det pedagogiska arbetet som stödjer varje barns utveckling för att skapa en rik och mångsidig lärmiljö. De pedagogiska metoderna anpassas efter barngruppens sammansättning och varje enskilt barns behov och förutsättningar. Högre ambitioner i förskolans styrdokument samt nya lagändringar har drivit på kompetensbehoven inom förskola.

Pedagogcentrum erbjuder fortbildning och riktade insatser till huvudmännen för att stödja utvecklings- och förbättringsarbetet. För att öka andelen behöriga lärare administrerar utbildningsförvaltningen bland annat praktikplatser för lärarstudenter inom ramen för verksamhetsförlagd utbildning inom lärarutbildningen (VFU).

4.1.2 Grundskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens grundskolor. Strävan mot målet 100 procent.

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	—	Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%)	82 %	83 %		84 %	84 %
	—	Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, lägeskommun, andel (%)	67 %	69 %		80 %	80 %

Utfall 2024 för lärare med legitimation redovisas i april 2024. Utfall för indikatorn Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen planeras publiceras v. 39. (Skolverket)

Målet är att samtliga elever skall uppnå kunskapskraven i grundskolan, motsvarande minst betyget E i samtliga ämnen. Elevhälsan och Pedagogcentrum stödjer lärare, pedagoger och skolledare i det ständiga arbetet för att säkerställa att alla elever utvecklas så långt de kan utifrån sina individuella förutsättningar. Här kan vi se en jämn utveckling med en uppåtgående trend.

En avgörande faktor för elevernas måluppfyllelse är undervisningens kvalitet, vilket främst säkerställs genom behöriga, skickliga och engagerade pedagoger. Även här är det långsiktiga målet att samtliga lärare ska vara behöriga.

En övergripande åtgärd som genomförs för att konkurrera om behöriga lärare är att erbjuda verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom lärarutbildningen vilket administreras genom utbildningsförvaltningen.

4.1.3 Gymnasieskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens gymnasieskolor. Strävan mot målet 100 procent.

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	—	Gymnasieelever med examen inom 3 år, lägeskommun, andel (%)	62 %	68 %		80 %	80 %

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	—	Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, lägeskommun, andel (%)	88 %	88 %		90 %	90 %

Utfall 2024 för lärare med legitimation redovisas i april 2024. Utfall för indikatorn Gymnasieelever med examen inom 3 år planeras publiceras v. 48. (Skolverket)

Målet är att samtliga elever dvs 100% skall slutföra sin gymnasieutbildning med godkända betyg och godkänd behörighet på stipulerad tid. Gymnasieskolans nationella program är treåriga och avslutas med gymnasieexamen.

Liksom i grundskolan är undervisningens kvalitet avgörande för elevernas måloppfyllelse. En förutsättning är behöriga, skickliga och engagerade lärare. Skolverkets statistik över pedagogisk personal i skolan läsåret 2022/23 visar att i gymnasieskolan är andelen behöriga lärare 83,4 procent på riksnivå, vilket är nästan samma nivå som föregående läsår. I Österåkers kommun är andelen behöriga lärare på gymnasiet 88 procent.

4.2 Österåker har en robust och effektiv ekonomi

4.2.1 Utbildningsnämnden har en ekonomi i balans

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	—	Ingen avvikelse mot budget i nämndens årsbokslut		-0,2 %		-0,6 %	0 %
	—	Ingen avvikelse i nämndens årsprognos		0 %		0 %	0 %

Utfall saknas för 2022 till följd av ny nämndstruktur.

4.3 Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här

4.3.1 Förskolorna i kommunen har en trygg miljö

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
		Andel barn 3 - 5 år som uppger att de är trygga i sin förskola, lägeskommun	97 %	97 %		100 %	100 %

I förskolans läroplan (Lpfö18) framgår det att utbildningen i förskolan ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn samt erbjuda en trygg omsorg. Förskolan ska ge barnen möjlighet att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer samt ge barnen möjligheter att upptäcka och förundras, pröva och utforska samt tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter.

Utbildningsnämnden genomför årligen enkäten "Med målen i sikte" (MMIS) som en del i förvaltningens och enheternas kvalitetsarbete där barn, personal och rektor i förskola samt vårdnadshavare till barn i förskolan bidrar genom att besvara frågor om bland annat trygghet, delaktighet, undervisning och kompetens.

4.3.2 Grundskolorna i kommunen har en trygg miljö

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
		Andel elever i åk F - 9 som uppger att de är trygga i sin skola, lägeskommun	88 %	91 %		100 %	100 %

En trygg skolmiljö är en förutsättning för att nå målen i utbildningen. Genom ett aktivt trygghetsskapande arbete på enhetsnivå, med delaktighet från elever och vårdnadshavare, skapas förutsättningar för ökad måluppfyllelse och utveckling. Den ökade tillgängligheten till digitala forum som kan påverka barn och elevers mående är ett exempel på en utmaning för skolan. En viktig förebyggande insats är samverkan mellan skola, fritidsgårdarna, polis och socialtjänst. Från hösten 2024 introduceras en ny roll som familjestödare i kommunen. Fyra nya medarbetare anställs av Socialförvaltningen och är verksamma ute i privata och kommunalt drivna skolor i egen regi och i samverkan med Elevhälsan.

Utbildningsnämnden genomför enkäten "Med målen i sikte" (MMIS) som en

del i förvaltningens och enheternas kvalitetsarbete.

4.3.3 Gymnasieskolorna i kommunen har en trygg miljö

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
		Andel elever som är trygga i sin gymnasieskola, lägeskommun	86 %	89 %		100 %	100 %

En trygg skolmiljö är en förutsättning för att nå målen i utbildningen. Genom ett aktivt trygghetsskapande arbete på enhetsnivå, skapas förutsättningar för ökad måluppfyllelse och utveckling. En viktig förebyggande insats är samverkan mellan skola, polis och socialtjänst.

4.4 Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

4.4.1 Alla ungdomar i kommunen har en gymnasieutbildning

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
		Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun, andel (%)	89 %	91 %		92 %	92 %

Utfall för indikatorn som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun v. 39. (Skolverket)

Social hållbarhet förutsätter att barn och elever har tillgång till en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Utbildningsnämndens målområden inom hållbar framtid har kopplingar till Agenda 2030 och flera av de globala målen, inte minst det globala målet 4 om god utbildning för alla. Mål 4 betonar vikten av att främja alla människors lika möjlighet till livslångt lärande som gynnar deltagande i arbets- och samhällsliv. Bland delmålen ryms bland andra en likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet, lika tillgång till förskola av god kvalitet samt att skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer.

4.4.2 Barn och elever i kommunen har goda förutsättningar att medverka till en hållbar framtid

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
		Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen, lägeskommun	90 %	91 %		95 %	95 %
		Andel elever i årskurs F -9 som uppger att de är delaktiga i sin utbildning, lägeskommun	72 %	77 %		95 %	95 %

Förskolans uppdrag innefattar att stödja alla barns läroprocess. Delaktighet och inflytande återfinns som viktiga delar i förskolans läroplan, lpfö18. Förskolan skall lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället liksom för en hållbar utveckling - såväl miljömässig som ekonomisk och social. Barnen ska få möjlighet att utveckla kunskap om hur man värnar om miljön inför framtiden och hur man kan skapa möjlighet att leva i rättvisa och fredliga samhällen. Demokratiska värden, elevernas delaktighet och inflytande ska vara centralt i utbildningen tillsammans med kunskaper i olika skolämnen. Om elever får inflytande över och känner delaktighet i skolans verksamhet ökar deras motivation och ansvarstagande, vilket i sin tur bidrar till förbättrade kunskapsresultat. (Skolverket 2015, *Delaktighet för lärande*)

5 Verksamhetsuppföljning

5.1 Verksamhetsuppföljning - delårsbokslut

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår			
	Utfall	Budget	Av-vikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Av-vikelse	Utfall fg år
Stab inkl nämnd	-10 620	-10 082	-538	-10 125	-15 165	-15 765	-600	-16 292
Pedagogcentrum	-5 104	-5 089	-16	-4 370	-8 145	-8 145	0	-8 007
Ungdomsmottagningen	-1 871	-1 867	-4	-1 843	-2 675	-2 675	0	-2 651
Öppen förskola	-1 399	-1 468	70	-1 049	-2 205	-2 205	0	-1 573
Förskola	-209 265	-211 955	2 690	-205 546	-308 405	-306 405	2 000	-304 803
PO	-8 676	-9 418	742	-9 228	-13 590	-12 690	900	-13 528
Likvärdighetsresurs	-8 573	-7 070	-1 503	-7 596	-10 605	-12 805	-2 200	-11 778
Omsorg obekvämt arbetstid	-214	-363	149	-243	-545	-445	100	-428
Grundskola inkl F-klass	-390 344	-394 309	3 966	-380 197	-591 300	-588 100	3 200	-572 399
Fritidshem	-59 752	-60 479	727	-57 279	-95 655	-95 655	0	-88 390
Likvärdighetsresurs	-35 654	-39 104	3 450	-34 936	-60 995	-58 995	2 000	-55 839
Anpassad grundskola	-22 413	-22 556	143	-18 593	-34 030	-34 030	0	-29 303
Fritidshem anpassad grundskola	-4 298	-4 347	50	-3 445	-6 150	-6 150	0	-5 735
Gymnasieskola	-144 665	-149 162	4 497	-142 390	-223 410	-220 410	3 000	-213 979
Likvärdighetsresurs	-3 484	-4 800	1 316	-4 457	-7 325	-7 325	0	-6 350
Anpassad gymnasieskola	-5 836	-5 815	-21	-5 961	-8 600	-8 000	600	-8 559
Totalt UBN hemkommunansvar	-912 168	-927 885	15 717	-887 257	-1 388 800	-1 379 800	9 000	-1 339 616
Stab egen regi inkl Rosens verksamhet och elevhälsa	-69	88	-157	0	0	0	0	0
Förskola egen regi	275	231	44	979	0	0	0	-225
Grundskola egen regi	-14 859	913	-15 772	-9 450	0	-17 000	-17 000	-17 255
Gymnasium egen regi	-809	-252	-556	-716	0	0	0	-2 245
Måltidsenheten egen regi	-552	-1 088	536	-2 435	0	0	0	-215
Summa egen regi	-16 014	-108	-15 905	-11 622	0	-17 000	-17 000	-19 940
Totalt UBN inkl egen regi	-928 182	-927 993	-187	-898 879	-1 388 800	-1 396 800	-8 000	-1 359 556

*likvärdighetsresurs inom förskola innefattar socioekonomisk viktning, skärgårdsstöd, språkförskola samt särskilt stöd.

**likvärdighetsresurs inom skola innefattar skärgårdsstöd, modersmål, elevstöd och socioekonomisk viktning.

*** likvärdighetsresurs inom gymnasieverksamhet innefattar modersmål och stödresurser.

Text

Prognosen för helåret utgörs av ett underskott om - 8 mnkr. Den är oförändrad mot tidigare årsprognoser för nämnden.

5.2 Nämnd

Utbildningsnämnden fullgör kommunens ansvar avseende utbildning och annan pedagogisk verksamhet som regleras i skollagen. I nämndens uppdrag ingår drift av verksamhet i egen regi inom förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, annan pedagogisk verksamhet, måltidsenheten samt övergripande myndighetsutövning, resursfördelning, information samt uppföljning av kvalitet och resultat.

Utbildningsnämnden svarar även för Pedagogcentrum som erbjuder utvecklingsinsatser till samtliga huvudmän i förskola, pedagogisk omsorg och skola i kommunen. Även ungdomsmottagningen och öppen förskola ligger inom nämndens ansvarsområde. Nämndens ansvarsområde styrs av nationell lagstiftning samt kommunala styrdokument och mål.

Utbildningsnämnden har fram till augusti haft fyra sammanträden. Utfallet mot budget är en negativ avvikelse om 30 tkr. Sett på helår väntas nämnden nå ett underskott om 100 tkr till följd av högre personalkostnader.

5.3 Stab

Utbildningsstaben arbetar för hemkommunen vilket bland annat omfattar resursfördelning, uppföljning av kvalitet och resultat, myndighetsbeslut, fördelning av tilläggsbelopp, tillsyn och systemförvaltning av de IT system där man är systemägare.

Under året pågår projektet FRAMBER (FRAMtidens Barn och ElevRegister) som syftar till att ersätta nuvarande system Extens till nya IST administration. Det nya systemet är designat för ett digitalt arbetssätt och väntas ge effektivare flöden och till exempel förkorta tiden för handläggare. Parallellt med projektet pågår en översyn av roller och arbetsinnehåll för att säkra effektivisering samt ett del-projekt för e-arkivering med syfte att läsa över äldre data från Extens och in i kommunens e-arkiv.

Staben avviker mot budget med cirka 0,5 mnkr för året. Avvikelsen beror främst på konsultkostnader för utveckling av Business Intelligence-verktyget Qlik Sense och en "förgäveskostnad" för utredning och inventering av lokaler för anpassad grundskola.

5.4 Ungdomsmottagningen

Den kommunalt finansierade verksamheten omfattar enhetschef och 2,75 kuratorstjänster. Inom ungdomsmottagningen finns även medicinsk personal som ligger under regionen.

Ungdomsmottagningen har ansökt och erhållit medel från de länsgemensamma stimulansmedel som grundas i Överenskommelsen "insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2024". För 2024 erhöll mottagningen 445 tkr. Medlen har använts till att förstärka mottagningen med ytterligare en kuratorstjänst.

Ungdomsmottagningen visar ingen avvikelse mot budget för 2024.

5.5 Pedagogcentrum

Pedagogcentrum erbjuder stöd och utbildning till pedagoger, lärare och rektorer inom både kommunala och fristående förskolor, pedagogisk omsorg, grundskolor, fritidshem, anpassad grundskola och gymnasieskolor i Österåkers kommun. De insatser som görs är av processkaraktär där kvalitets- och stödinsatser kopplas till enheternas systematiska kvalitetsarbete på ett tydligt sätt. Det kan synliggöras med fem delar där en övergripande del innefattar att ge kvalitets- och utvecklingsinsatser som gynnar alla eller fler enheter på central nivå eller huvudmannanivå.

Utöver det övergripande arbetet är stödet organiserat i fyra huvudspår:

1. "Huvudleden": innefattar det förebyggande och främjande arbetet som når ut till många pedagoger samtidigt där innehållet är stora prioriterade utvecklingsområden som stödjer många enheter. Huvudleden organiseras med olika samverkansformer så som nätverk eller utvecklingsgrupper. Stödet ges i processform kopplat till enheternas systematiska kvalitetsarbete och prioriterade utvecklingsarbete lokalt, kommunalt eller nationellt. Här har Pedagogcentrum under år 2023 arbetat med bland annat Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA), Att möta olikheter (AMO) och Ledarskap.
2. "SUMS, Systematiskt utvecklingsarbete med stöd": genomförs för några prioriterade enheter där behoven är av sådan karaktär att enhetens utvecklingsarbete inte i tillräckligt god utsträckning stöds av Huvudspåret. SUMS kan innefatta exempelvis organisatoriskt analysstöd, utbildningar, workshops, handledning, materialutlåning, pedagogisk och didaktisk rådgivning, Metodverkstan och systematiska utvärderingar.
3. "Stigen": I mån av tid erbjuder Pedagogcentrum stöd till pedagoger, lärare och rektorer vid akut uppkomna situationer som inte kunnat förutses eller åtgärdas via enhetens systematiska och löpande arbete. Detta stöd kan innefatta utbildningar, sorkshops, handledning eller besök på Metodverkstan. Rektor bär ansvaret för att det åtgärdande arbetet följs upp och implementeras så att positiv effekt uppnås.
4. "Ängen": Här finns det möjlighet för pedagoger och lärare att själv "plocka" olika kurser och fortbildningar, både digitala och analoga där innehållet är en del av grundutbudet. Här finns filmer, digitala kurser, program och verktyg. På Ängen så finns också möjlighet till fördjupningar och framtidsspaningar som Pedagogcentrum bjuder in till utifrån det som framkommer vid omvärldsbevakning. Ängen kan ses som en hållbar omarbetning av det tidigare

Kursutbudet.

Pedagogcentrum anordnar dessutom årligen en pedagogisk kick-off i augusti till samtliga pedagoger och lärare i hela Österåkers kommun. År 2023 var temat SKUA, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. År 2024 fördjupade vi arbetet med SKUA med multimodalitet och ledarskap. Under kick-offen utses också årets Pedagogpris som under år 2024 gick till en grundlärare mot fritidshemmet på Solskiftesskolan. Priset delades ut av presidiet och hela eftermiddagen blev mycket lyckad och uppskattad. Förutom diplom och ära erhåller vinnaren prissumma om 15000 kronor att använda till fortbildning.

Pedagogcentrum erbjuder också två sökbara medel, ett riktat mot förskola och ett riktat till grundskola. Förskola kan ansöka om bidraget "från jord till bord" och grundskola kan ansöka om bidraget "anpassad undervisning". Pedagogcentrum ansvarar dessutom för att skapa och administrera enkäten MMiS, Med målen i sikte, vilket ger värdefull data på grupp-, enhets- och central nivå.

Pedagogcentrum visar ingen avvikelse mot budget för 2024.

5.6 Öppna förskolan

Öppna förskolans verksamhet omfattar tre förskollärartjänster samt rektor på deltid. Öppna förskolan finns på Ljusterö samt i Alceahuset centralt i Åkersberga.

Ansvar för hemkommunens skyldighet att ta kontakt med vårdnadshavare från det år då barnet fyller tre år, för att upplysa om förskolans syfte, rätten till förskola samt att erbjuda förskola till barn som har bott i Sverige under en kort tid och som inte är inskriven i förskola har överförts till Öppna förskolan. Öppna förskolan har stor betydelse i uppdraget att främja ett ökat deltagande i förskolan då deras främsta målgrupp är föräldrar till barn i förskoleåldern, som inte har sitt barn i förskolan. Verksamheten gör ett viktigt förebyggande arbete dels genom att informera om förskolans roll i utbildningssystemet och dels genom att erbjuda en pedagogisk och förskolelik miljö.

Samarbetet med Österåkers Familjecentralen har utökats under året och är tydligt en del i förebyggande arbete för familjer som behöver stöd och befinner sig i utanförskap. Vid oro gällande familjer har olika instanser kopplats in för att kunna ge familjen bästa förutsättningar för fortsatt stöd.

Öppna förskolan har utökat samarbete med dietister, logoped och tandhälsan för att föra viktig information vidare, skapa kontakter och arbeta preventivt.

Från höstterminen 2024 är förskollärarna i Öppna förskolan en del i arbetet kring tillsyn för förskolan och pedagogisk omsorg i kommunen.

Öppna förskolan visar ingen avvikelse mot budget för 2024.

5.7 Förskola

5.7.1 Hemkommun

I Österåkers kommun finns det 18 kommunala förskolor och 21 enskilda förskolor. Utbildningen i förskola ska utgå från en helhetssyn på barnen och deras behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Läroplanens mål är riktade till verksamheten i förskolan med syfte att säkerställa att alla barn får tillgång till utbildning av hög kvalitet som främjar deras utveckling och lärande, de är inte utformade som mål att uppnå för enskilda barn. Genom att kontinuerligt och systematiskt följa upp och utvärdera utbildningen samt analysera resultaten skapas förutsättningar för att förbättra utbildningen och därmed öka måluppfyllelsen.

Befolkningsprognosen för barn i ålder 1-5 år är justerad nedåt i april 2024. Jämfört med prognosen i budget 2024 så innebär det att runt 100 färre barn i åldern beräknas vara folkbokförda vid årets slut. Antalet barn i förskola under vårterminen överensstämmer med lagd budget. Däremot är intäkterna från maxtaxan högre än budgeterat vilket genererar ett överskott om 1,4 mnkr för våren. Antalet barn i förskolan för höstterminen prognosticeras till något färre än budgeterat för samtidigt som att intäkterna från maxtaxan väntas, likt våren, bli högre än budgeterat för. Sammantaget väntas därför förskola nå ett överskott för året om minst två mnkr.

Omsorg obekväm arbetstid

Om vårdnadshavare med tillsvidareanställning arbetar på natten eller annan obekväm arbetstid kan kommunen erbjuda omsorg på obekväm arbetstid, även kallat nattis. Omsorgen erbjuds de tider då förskola och fritidshem inte har öppet och som mest kan man erbjudas 42 timmar per månad. Ett överskott för året prognosticeras till minst 100 tkr utifrån nuvarande behov av verksamheten.

Likvärdighetsresurs

Likvärdighetsresurs innefattar kommunens språkförskola, socioekonomisk viktning, skärgårdsstöd samt stöd i förskola och pedagogisk omsorg.

Språkförskolan Penseln har åtta platser för barn med grav tal- och språkstörning. Verksamheten drivs i samverkan med Regionen som finansierar en logopedtjänst.

Socioekonomisk viktning utgår till verksamheter med minst 50 platser och som har mer än 40 procent barn med föräldrar födda utomlands. Två kommunala och två fristående förskolor har tilldelats resurser 2024. Det totala beloppet för socioekonomisk viktning uppgår till 1,6 mnkr.

Med skärgårdsstöd avses kompensation för merkostnader som uppstår som följd av verksamhetens geografiska läge som till exempel kostnader för transporter, tidigare även benämnt glesbygdsstöd. Under 2024 utgår skärgårdsstöd för pedagogisk omsorg på Ingmarsö som drivs i kommunal regi. Stödet uppgår till 180tkr.

För extraordinära stödinsatser finns möjlighet för fristående förskolor inom och utanför kommunen och kommunala förskolor utanför kommunen att ansöka om ett individuellt utformat tilläggsbelopp. För kommunala verksamheter i egen regi utgår i stället ett verksamhetsstöd för att täcka motsvarande behov.

Utfallet för stödinsatser väntas överstiga budgeten med 2,2 mnkr till följd av ökade volymer.

5.7.2 Egen regi

Förskolorna i egen regi redovisar ett utfall i enlighet med budget 2024. Vissa variationer mellan enheter finns vad gäller ekonomi, beroende på att de har olika förutsättningar såsom barngruppssammansättningar, lokalförutsättningar, organisation med mera. Verksamheten präglas av hög effektivitet, samtidigt som barngruppernas storlek har ökat för att säkerställa en ekonomi i balans. Vissa enheter i skärgård/glesbygd har begränsade förutsättningar att nå en ekonomi i balans.

För att uppfylla förskole-garantin och kunna erbjuda garantiplatser till de vårdnadshavare som köat i fyra månader startades en tillfällig förskola vid namn Paletten under vårterminen. Det gjordes i lokaler i anslutning till Skogsbackens förskola med en uppstartskostnad om ca 100 tkr. Barnen har nu fått plats på de förskolor som de önskat omplacering till och verksamheten är nerlagd. Tillfälligt ökade platser medför merkostnader och ställer krav på ledning och personal för anpassning av bemanning i samma takt som barn börjar respektive slutar.

Språkförskolan Penseln har kö och i dagsläget köper Österåkers kommun tillkommande platser i Vaxholms kommun. Bemanningskravet enligt samarbetsavtalet med regionen täcks inte helt med ersättning.

Samtliga förskolor deltar i utvecklings och forskningsprogrammet Hållbar förskola (Hållför) där man under våren fokuserat på social hållbarhet genom att arbeta brett med Språk och Kunskapsutvecklande Arbetssätt (SKUA). Det innefattar till exempel kommunikation och stort fokus har legat på högläsning samt förmågan att använda estetiska, analoga och digitala resurser. De träffar för verksamhetsutvecklare (som finns på varje enhet) har gjorts i samarbete med Pedagogcentrum.

5.8 Pedagogisk omsorg

5.8.1 Hemkommun

Pedagogisk omsorg (familjedaghem) erbjuds som ett alternativ till förskola och vänder sig till barn i samma åldrar som förskolan. Pedagogisk omsorg ingår i kommunens samlade barnomsorgsutbud via kommunens hemsida vilket ger invånarna möjlighet till val av verksamhet.

I Österåkers kommun finns 18 verksamheter inom pedagogisk omsorg i

enskild regi och en verksamhet på Ingmarsö i kommunal regi. Genom kompletteringar i skollagen har kraven på pedagogisk omsorg stärkts det senaste året. Exempelvis görs idag samma ägar - och ledningsprövning som vid start av fristående förskola.

Pedagogisk omsorg har ett överskott mot lagd budget med 0,7 mnkr i perioden januari till augusti. Prognosen för året är ett överskott om 0,9 mnkr då färre barn är inskrivna i verksamheten jämfört med lagd budget.

5.8.2 Egen regi

Pedagogisk omsorg i kommunal regi på Ingmarsö har ett negativt utfall mot budget om 329 tkr.

Detta kan härledas till vikande barnunderlag där det nu är 6 barn placerade och ingen kö. Utifrån krav på öppethållande och arbetsmiljölagsskriftningen kan bemanning inte minskas till den grad att ersättningen täcker kostnaderna.

5.9 Förskoleklass, grundskola och fritidshem

5.9.1 Hemkommun

I kommunen finns 18 grundskolor varav sex i fristående regi. Grundskolan ska ge alla elever möjlighet till fortsatt studiegång. För att kvaliteten i verksamheterna ska utvecklas följs resultat och nyckeltal upp och utvärderas och nya metoder prövas och utvecklas vilket är viktigt för alla skolenheter oavsett resultat. Lärares kompetens och ledning har stor betydelse för undervisningens kvalitet. Skolverkets statistik över pedagogisk personal i skolan läsåret 2022/23 visar att behörigheten är högre bland lärare som undervisar i lågstadiet. Högst andel behöriga lärare finns i ämnena svenska, matematik samt idrott och hälsa. Lägst andel behöriga lärare finns i ämnena teknik, svenska som andraspråk och slöjd.

Volymerna för grundskola och förskoleklass höstterminen 2024 ser initialt ut att bli lägre än väntat vilket gör att ett överskott om 3,2 mnkr prognosticeras. Uppskattningsvis väntas runt 40 färre elever i snitt på helår jämfört med budget. En förklaring till lägre volymer är minskad nybyggnation av bostäder i kommunen till följd av konjunkturläget.

Fritidshem har ett överskott om 0,7 mnkr i perioden men väntas nå en ekonomi i balans för helåret.

Likvärdighetsresurs

Med likvärdighetsresurs så omfattas elevstöd, modersmål, socioekonomisk viktning samt skärgårdsstöd. Totalt för perioden visar likvärdighetsresurs ett överskott om nära 3,5 mnkr vilket beror på lägre volymer inom elevstöd. Inom posten elevstöd ingår individuellt prövade tilläggsbelopp, verksamhetsstöd till egen regi och strukturbidrag till fristående resursskolor och centrala särskilda undervisningsgrupper. Överskottet väntas minska något sett på helår i takt med genomgång av ansökningar för hösten.

Socioekonomisk viktning/SALSA

Budget 2024 är totalt 12 mnkr. Resurserna viktas utifrån andel föräldrar med låg utbildningsnivå och andelen nyinvandrade elever. 2024 har viktade resurser tillfallit kommunala enheter. Utfall och prognos följer budget.

Skärgårdsstöd

Fördelas som kompensation för merkostnader i verksamheten, t ex transporter, lägre volym och högre personalkostnader. 2024 har extra resurser tilldelats Ljusterö skola med 430 tkr. Utfall och prognos följer budget.

5.9.2 Egen regi

Grundskolan i egen regi redovisar ett underskott om 9,6 mnkr för perioden jan-aug 2024.

Variationer mellan enheter finns vad gäller utfall ekonomi, beroende på att de har olika förutsättningar såsom klasstorlek, lokalförutsättningar, organisation med mera. Grundskolan i egen regi uppvisar vid nationella jämförelser en kostnadseffektiv organisation.

Klass-storleken har till hösten 2024 ökat i de årskurser vi kunnat planera och förändra utifrån förändrat elevtal i och med nyetablering av fristående utförare. De årskurser som kunnat parera klasstorleken är förskoleklass, årskurs 4 och årskurs 7. I övriga årskurser är det svårare att snabbt ändra klassammansättning då enstaka elever utspritt i flertalet klasser och skolor flyttar.

Vi ser att det finns fyra grupper av verksamhet som har svårt att nå en ekonomi i balans:

1. Glesbygds/skärgårdsskolor med högre kostnader per elev
2. Enheter som har tappat många elever under kort tid, utspritt på flertalet klasser.
3. Anpassad grundskola med höga uppstartskostnader
4. Modersmål/studievägledning

Grundskolan har 370 elever färre september 2024 än föregående år, varav ca 300 är förknippade med etablering av IES. Personalkostnaderna ökade under 2023 i och med ökat behov av mindre studiegrupper, löneökningar utöver budget i samband med nyrekryteringar samt ökad semesterlöneskuld. Osäkerhet gällande semesterlöneskuld finns, och analyser pågår. Under våren 2024 genomfördes en anpassning av bemanningen i dialog med fackliga parter och rektorer. Variation i antal årsarbetare syns först per september. Förvaltningen har minskat antalet förberedelse-klasser (FBK) från tre till en i och med minskat antal nyanlända elever.

5.10 Anpassad grundskola

5.10.1 Hemkommun

Antal elever inskrivna i anpassad grundskola för vårterminen uppgår i snitt till 66 elever. Per augusti är 73 elever inskrivna och ytterligare elever väntas under hösten. Under 2023 och även 2024 har det skapats fler platser inom kommunen vilket innebär att ungefär 75 procent av eleverna nu går på skolor inom kommunen. Cirka hälften av eleverna nyttjar även fritidshem inom anpassad grundskola.

Prognosen för året är en ekonomi i balans.

5.10.2 Egen regi

Anpassad grundskola i egen regi erbjuds sedan tidigare på Sjökarbyskolan och Solskifteskolan. Från och med höstterminen 2023 har antalet platser utökats i enlighet med uppdrag och nu erbjuds även anpassad grundskola på Söraskolan. Samtliga elever med befintliga placeringar har tillfrågats om intresse för flytt till Söraskolan. Intresset har varit begränsat baserat på nöjdhet med nuvarande placering och en ovilja att byta invand skolmiljö men på sikt väntas antalet elever i egen regi öka. Uppstartskostnader för utökning av platser är av engångskaraktär och ej budgeterade.

5.11 Gymnasieskola

5.11.1 Hemkommun

I Österåker finns två gymnasieskolor, Österåkers gymnasium i egen regi med högskoleförberedande program och introduktionsprogram samt Skärgårdsgymnasiet i fristående regi med främst yrkesprogram. Totalt finns cirka 1 100 platser i gymnasieskola i kommunen.

Österåkers kommun ingår i samverkansavtal för gymnasieutbildning i länet, vilket innebär att alla ungdomar i länet fritt kan söka gymnasieutbildning i hela länet på lika villkor. En stor del av eleverna i gymnasieskolan väljer utbildning utanför kommunen. Under våren 2024 gick 40 procent av de folkbokförda eleverna i en gymnasieskola inom kommunen. 10 procent av eleverna i kommunens gymnasieskolor kom från andra kommuner.

Den övergripande statistiken för gymnasieskolan presenteras för Österåker som lägeskommun. I lägeskommunen ingår alla elever i skolor belägna i kommunen oavsett var eleven är folkbokförd och oavsett om det är en kommunal eller fristående skola. Anledningen till att lägeskommun används istället för hemkommun (där enbart elever folkbokförda i kommunen ingår) är att Österåkers gymnasieskolor har ett inflöde av elever från andra kommuner.

Det övergripande målet med gymnasieskolan, liksom för hela utbildningskedjan, är att alla elever ska gå ut gymnasieskolan med en examen.

För att få en hög produktivitet är målet att genomströmningen ska vara hög, så många elever som möjligt ska nå en examen inom tre år.

Utfallet för perioden inom gymnasieverksamhet är ett överskott om 4,5 mnkr. Under vårterminen landade överskottet på 4 mnkr till följd av lägre volymer än lagd budget, både i form av lägre snittkostnad per elev samt 35 färre elever. Därtill har hemkommunen erhållit ersättning från Migrationsverket avseende utbildningskostnader för vårtermin 2023 om 650 tkr. Antalet elever som går gymnasiet till hösten är ännu inte fastställt och utförare får en schablonersättning för juli och augusti. Först i september när elevantalet är klart kommer slutreglering göras mot skolorna och ytterligare analys kan göras avseende utfallet för helåret. Prognosen ligger kvar sedan tidigare på ett överskott om 3 mnkr men det är möjligt att det istället kommer röra sig om 5-6 mnkr om höstens elevantalet blir färre än budgeterat för samt om beslut avseende ersättning från Migrationsverket för tidigare perioder hinner inkomma innan årets slut.

För gymnasiestöd utgår också en schablonersättning för perioden juli till augusti vilken sedan regleras i september. Utförare med nya elever har dessutom fram till 15 september att ansöka om stöd retroaktivt för perioden juli-augusti vilket gör att osäkerheten är stor. Först i september finns en klar bild över prognosen för året.

5.11.2 Egen regi

För Österåkers gymnasium (ÖG) är avvikelse mot budget för delåret -550 tkr. Först i september när elevantalet är klart kommer slutreglering göras mot skolorna och ytterligare analys kan göras avseende utfallet för helåret. Prognosen för helåret ligger kvar sedan tidigare på en ekonomi i balans. För nya elever har skolan fram till 15 september att ansöka om stöd retroaktivt för perioden juli-augusti. Höjningen av ersättning för introduktionsprogrammen har en positiv inverkan på möjligheten till en ekonomi i balans.

Utveckling av nya lokaler i en fastighet nära ÖG kallad Hästskon har beslutats och planeras så att nya klassrum kommer att färdigställas för att öka undervisningsyta till HT2025. Söktrycket inför ht 24 har varit gott. Den nationellt godkända idrottsutbildningen i golf samt innebandy och fotbollsprofilerna är populära. Skolans internationella samarbete genom Erasmusprojekt sätter skolan i ett globalt perspektiv. Elevernas nöjdhet visar en ökning vad gäller de flesta områden som mäts i gymnasieenkäten som genomförs i Stockholms län. Eleverna trivs, är trygga och får gott stöd av lärarna. Lärare på ÖG har hög behörighet.

5.12 Anpassad gymnasieskola

Kommunen har ingen anpassad gymnasieskola i egen regi. Eleverna söker i stället plats i verksamhet utanför kommunen. Ersättning regleras dels genom riksprislistan för nationella program och dels genom överenskommelser med

berörda huvudmän. Kostnaden per utbildningsplats är beroende av elevens individuella behov, vilket innebär att volymerna har begränsad betydelse för den prognostiserade kostnaden. Utbudet av utbildningsplatser är ofta begränsat vilket gör att kostnaden sällan kan påverkas av kommunen.

Under våren 2024 har i snitt 17 elever varit inskrivna i anpassad gymnasieskola och samma elevantal väntas även till hösten. Prognosen för 2024 är ett överskott om 0,6 mnkr till följd av färre antal elever än budgeterat.

5.13 Måltidsenhet

Måltidsenhetens verksamhet har även under 2024 präglats av fortsatta upphandlingar, med ökade livsmedelskostnader och transportkostnader till följd. Det är prisökningar och ett utökat antal transporter som påverkat helheten. Ljusterö förskola utökade barnantalet vilket resulterade i flytt av produktionen till Solskiftesskolans kök. Kommunens hemtjänstföretag har sedan mars transport av matlådor till verksamhetslokalerna.

Under våren 2024 implementerades kostdatasystemet Mashie för kvalitetssäkring och effektivisering av hantering matlådor för Socialförvaltningens äldreomsorg. Produktionen utgör även en del av kommunens beredskap. Mashie tillgodoser även skolans lagstadgade krav om näringsriktighet och dokumentation av menyerna. Måltidsenheten belastas av licenskostnad, och under implementationen även av ökad personalkostnad. Med fortsatt god ekonomisk planering och styrning görs bedömningen att måltidsenheten har en ekonomi i balans för helåret. Det pågår ett beredskapsprojekt tillsammans med Vallentunas kommun från augusti i år. De levererar luncher till tre förskolor i Åkersberga under projektet som väntas pågå i del under 2025.

6 Internkontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)
Central 1: Förvaltningen har rutiner som säkerställer att internkontrollplaner upprättas på verksamhetsområdesnivå, avdelningsnivå och/eller enhetsnivå, i enlighet med kommunens policy och riktlinjer för intern kontroll	Löpande under året	Chefsavstämning	Utbildningsdirektör/enhetschefer
Central 2: Medarbetare på förvaltningen har god kännedom om gällande rutiner för distansarbete i Österåkers kommun och förvaltningen följer upp att dessa rutiner efterlevs	Löpande under året	Rutiner följs upp på APT	Utbildningsdirektör/enhetschefer
Central 3: Förvaltningen följer de rutiner som finns för preboarding, introduktion av nyanställda och avslut av anställning	Löpande under året	Chefsavstämning	Utbildningsdirektör/enhetschefer
Kontroll av löneutbetalningar	Två gånger per år	Rapport tas fram av Controller som kontrolleras av chefer	Utbildningsdirektör/enhetschefer/Controller
Utbetalning av resurs till korrekt mottagare/konto	Vid månadsavstämning samt delårs- och årsbokslut	Stickprov av utbetalning	Controller

7 Personaluppföljning

7.1 HR

7.1.1 Antal anställda

Nyckeltal	Utfall Delår 2023	Utfall helår 2023	Utfall delår 2024
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda, 31 dec respektive 31 aug	922	907	896
varav förskola egen regi	273	275	267
varav grundskola egen regi	492	481	475
varav gymnasium egen regi	53	52	52
varav måltid egen regi	42	40	44
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning 31 dec respektive 31 aug	155	164	129
varav förskola egen regi	22	22	21
varav grundskola egen regi	116	124	99
varav gymnasium egen regi	6	5	3
varav måltid egen regi	5	5	0
Antal anställda med månadslön 31 dec respektive 31 aug	1077	1071	1025
varav förskola egen regi	295	297	287
varav grundskola egen regi	607	605	574
varav gymnasium egen regi	59	57	55
varav måltid egen regi	47	45	44

7.1.2 Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Utfall Delår 2023	Utfall Helår 2023	Utfall Delår 2024
Sjukfrånvaro, per helår respektive jan-juni vid delår	7,7	7,2	8
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	41	37	43
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro	59	63	57

8 Framåtblick

Volymmer och nyetablering

I juni 2024 publicerade SCB en rapport om den framtida befolkningen i landet där en tydlig trend är minskad andel barn och unga medan andelen 70 år och äldre ökar. Kommunens egen befolkningsprognos för kommande budget och planperiod visar minskade volymer i ålder 0-5 år medan ålder 6-15 år väntas öka något.

I kommunen sker nyetableringar av privata utförare inom grundskola. Under kommande år ökar Cedergrenska koncernen kapacitet i årskurser F-6 skola med mål 350 platser i Täljöviken, Internationella Engelska Skolan (IES) erbjuder ökad kapacitet F-9 med mål 600 platser. Även Tellusgruppens grundskola Robinson Valsjön kommer att utöka sin kapacitet. Antal elever i kommunen som är inskrivna i anpassad grundskola har ökat väsentligt de senaste åren och nämnden ser en trend att antalet elever kommer att fortsätta vara på högre nivåer än för ett par år sedan.

Lagändringar

Från och med 1 juli 2024 gäller vissa nya bestämmelser i skol- och gymnasieförordningarna avseende tilläggsbelopp till fristående verksamheter. Förändringarna är i allt väsentligt att betrakta som kodifiering, dvs förtydligande av vad som redan ansetts gälla med stöd av praxis och förarbeten. Skolverket bedömer att de kostnadsrättsliga konsekvenser som bestämmelserna innebär inte kommer att medföra några ökade kostnader för kommunerna. Det är redan reglerat i skollagen att kommunerna är skyldiga att lämna tilläggsbelopp för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd och att tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets eller elevens behov. Skolverkets förslag gällande föreskrifter och allmänna råd om tilläggsbelopp för extraordinära stödåtgärder är inte heller avsett att innebära någon förändring i sak i förhållande till vad som redan följer av förarbetena till skollagen och rättspraxis på området.

Riksdagen har beslutat om nya bestämmelser i skollagen som innebär att det ska finnas ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare. Syftet är att stärka professionerna, utveckla kvaliteten i undervisningen samt öka yrkenas attraktionskraft för att på detta sätt öka likvärdigheten i utbildningen för eleverna.

Vidare har riksdagen beslutat om flera ändringar i skollagen som syftar till att göra det lättare för ungdomar och vuxna att etablera sig på arbetsmarknaden. Från höstterminen 2025 ska arbetsmarknadens behov vägas in vid planering och dimensionering av utbudet i gymnasieskolan genom samverkan mellan kommuner. Vidare införs enligt regeringens förslag utökad rätt till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk för elever i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Vid samma tidpunkt införs även ämnesbetyg i gymnasieskolan (GY25), vilket ersätter nuvarande kursbetyg.

9 Målbilaga

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet	Förskola. Maximal utveckling för varje barn i kommunens förskolor	Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, lägeskommun, andel (%)			31 %	32 %		36 %	36 %
	Grundskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens grundskolor. Strävan mot målet 100 procent.	Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%)			82 %	83 %		84 %	84 %
		Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, lägeskommun, andel (%)			67 %	69 %		80 %	80 %
	Gymnasieskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i	Gymnasieelever med examen inom 3 år, lägeskommun, andel (%)			62 %	68 %		80 %	80 %

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
	kommunens gymnasieskolor. Strävan mot målet 100 procent.	Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, lägeskommun, andel (%)		—	88 %	88 %		90 %	90 %
Österåker har en robust och effektiv ekonomi	Utbildningsnämnden har en ekonomi i balans	Ingen avvikelse mot budget i nämndens årsbokslut		—		-0,2 %		-0,6 %	0 %
		Ingen avvikelse i nämndens årsprognos		—		0 %		0 %	0 %
Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här	Förskolorna i kommunen har en trygg miljö	Andel barn 3 - 5 år som uppger att de är trygga i sin förskola, lägeskommun		—	97 %	97 %		100 %	100 %
	Grundskolorna i kommunen har en trygg miljö	Andel elever i åk F - 9 som uppger att de är trygga i sin skola, lägeskommun		—	88 %	91 %		100 %	100 %
	Gymnasieskolorna i kommunen har en trygg miljö	Andel elever som är trygga i sin gymnasieskola, lägeskommun		—	86 %	89 %		100 %	100 %

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid	Alla ungdomar i kommunen har en gymnasieutbildning	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun, andel (%)			89 %	91 %		92 %	92 %
	Barn och elever i kommunen har goda förutsättningar att medverka till en hållbar framtid	Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen, lägeskommun			90 %	91 %		95 %	95 %
		Andel elever i årskurs F -9 som uppger att de är delaktiga i sin utbildning, lägeskommun			72 %	77 %		95 %	95 %

10 Bilaga över strategiska nyckeltal

10.1 Nyckeltal- år

10.1.1 Pedagogisk omsorg

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Befolkningsprognos, 1-5 år	2 855	3 066	3 111	3 048		3 004	3 106
Antal barn inom pedagogisk omsorg, genomsnitt över året	137	135	140	141		132	139
Nyttjandegrad, andel (%), pedagogisk omsorg 1-5 år	5 %	4,5 %	4,5 %	4,6 %		4,4 %	4,5 %

10.1.2 Förskola

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Befolkningsprognos, 1-5 år	2 855	3 066	3 111	3 048		3 004	3 106
Antal barn förskola, genomsnitt över året (hemkommun)	2 480	2 565	2 723	2 756		2 720	2 733
Antal barn i förskola och pedagogisk omsorg, genomsnitt över året (hemkommun)	2 617	2 700	2 863	2 897		2 852	2 872
Nyttjandegrad andel (%), barn i förskola 1-5 år	87 %	84,1 %	87,5 %	90,4 %		90,5 %	88 %

10.1.3 Grundskola

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Befolkningsprognos 6 år (åk F)	643	651	669	641		651	674
Befolkningsprognos, 7-15 år (åk 1-9)	5 750	5 853	5 914	5 904		5 935	5 988
Antal elever i förskoleklass, genomsnitt över året (hemkommun)	596	637	647	650		642	658

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Antal elever grundskola åk 1-3, genomsnitt över året (hemkommun)	1 849	1 844	1 885	1 951		1 982	1 990
Antal elever grundskola åk 4-5, genomsnitt över året (hemkommun)	1 240	1 289	1 303	1 263		1 259	1 265
Antal elever grundskola åk 6-9, genomsnitt över året (hemkommun)	2 612	2 618	2 633	2 641		2 618	2 631
Antal elever grundskola åk 1-9, genomsnitt över året (hemkommun)	5 701	5 750	5 820	5 850		5 859	5 885

10.1.4 Anpassad grundskola

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Antal elever anpassad grundskola, genomsnitt över året (hemkommun)	38	47	54	62		70	69

10.1.5 Fritidshem

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Antal elever fritidshem (åk F-6), genomsnitt över året (hemkommun)	2 971	2 960	3 089	3 120		3 200	3 179
Antal elever fritidshem inom anpassad grundskola, genomsnitt över året (hemkommun)	24	30	31	38		39	39

10.1.6 Anpassad Gymnasieskola

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Antal elever anpassad gymnasieskola, genomsnitt över året (hemkommun)	27	22	20	18		17	19

10.1.7 Gymnasieskola

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Antal invånare i åldern 16-19 år	2 558	2 685	2 741	2 732		2 666	2 714
Antal elever gymnasium, genomsnitt över året (hemkommun)	2 017	2 036	2 061	2 050		2 023	2 047
Nyttjandegrad gymnasieskola, andel folkbokförda i ålder 16-19 år inskrivna i gymnasieskola (%)	79 %	76 %	75 %	75 %		76 %	75 %

10.1.8 Egen regi

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Antal barn inom pedagogisk omsorg, egen regi, genomsnitt över året	7	12	12	10		8	10
Antal barn i förskola, egen regi, genomsnitt över året	1 482	1 477	1 508	1 507		1 500	1 496
Antal elever förskoleklass, egen regi, genomsnitt över året	446	493	498	497		464	437
Antal elever grundskola åk 1-3, egen regi, genomsnitt över året	1 391	1 394	1 445	1 502		1 463	1 470
Antal elever grundskola åk 4-5, egen regi, genomsnitt över året	844	892	912	884		859	858
Antal elever grundskola åk 6-9, egen regi, genomsnitt över året	1 437	1 405	1 451	1 463		1 441	1 469

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Antal elever grundskola åk 1-9, egen regi, genomsnitt över året	4 119	3 691	3 808	3 848		3 762	3 797
Antal elever fritidshem (åk F-6), egen regi, genomsnitt över året	2 227	2 239	2 353	2 421		2 348	2 360
Antal elever gymnasium, egen regi, genomsnitt över året	630	641	625	609		597	631

II Bilaga Internkontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)	Är kontrollmomentet genomfört enligt plan?	Har det uppkommit några avvikelser?	Kommentera vid avvikelse
Central 1: Det finns en redundans i organisationen genom framtagna rutinbeskrivningar för det dagliga arbetet	Löpande under året	Rutiner följs upp på APT	Utbildningsdirektör/enhetschefer	• Ja	 Ja	
Central 2: Alla förvaltningar har en aktuell kompetensförsörjningsplan	Löpande under året	Chefsavstämning	Utbildningsdirektör/enhetschefer	• Ja	• Nej	
Central 3: Efterlevnad av policy för hållbart resande	Löpande under året	Avstämning	Utbildningsdirektör/enhetschefer	• Ja	• Nej	
Kontroll av löneutbetalningar	Två gånger per år	Rapport tas fram av Controller som kontrolleras av chefer	Utbildningsdirektör/enhetschefer/Controller	• Ja	• Nej	
Utbetalning av resurs till korrekt mottagare/konto	Vid månadsavstämning samt delår-och årsbokslut	Stickprov av utbetalning	Controller	• Ja	• Nej	
Kontroll av semesterlöneskuld	Löpande under året	Månatlig uppföljning/stickprov	Controller	• Ja	 Ja	

12 Ekonomiska bilagor - egen regi, per verksamhetsområde

Stab - egen regi, inklusive Rosens verksamhet och elevhälsan

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår 2024			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Avvikelse	Utfall fg år
Nämndens intäkter								
Avgifter	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga intäkter	47 054	46 459	595	50 378	69 688	71 422	1 734	76 244
Summa intäkter	47 054	46 459	595	50 378	69 688	71 422	1 734	76 244
Nämndens kostnader								
Personalkostnader	-22 171	-21 231	-940	-23 159	-31 961	-32 901	-940	-34 733
Lokalkostnader	-1 019	-493	-526	-372	-739	-1 265	-526	-750
Kapitalkostnader	-113	-76	-38	-139	-131	-169	-38	-205
Köp av verksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-24 802	-24 572	-231	-26 708	-36 858	-37 088	-231	-40 555
Summa kostnader	-48 105	-46 371	-1 734	-50 378	-69 688	-71 422	-1 734	-76 244
Nämndens nettokostnader	-1 051	88	-1 139	0	0	0	0	0

Förskola - egen regi

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår 2024			
	Utfall	Budget	Av-vikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Av-vikelse	Utfall fg år
Nämndens intäkter								
Avgifter	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga intäkter	139 611	140 875	-1 265	138 516	210 744	209 479	-1 265	207 742
Summa intäkter	139 611	140 875	-1 265	138 516	210 744	209 479	-1 265	207 742
Nämndens kostnader								
Personalkostnader	-107 938	-109 834	1 896	-107 616	-164 660	-162 808	1 852	-161 841
Lokalkostnader	-14 561	-13 970	-591	-14 508	-20 983	-21 575	-591	-22 102
Kapitalkostnader	-148	-136	-12	-159	-204	-216	-12	-243
Köp av verksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-16 689	-16 705	16	-15 253	-24 896	-24 880	16	-23 781
Summa kostnader	-139 336	-140 645	1 309	-137 537	-210 744	-209 479	1 265	-207 967
Nämndens nettokostnader	275	231	44	979	0	0	0	-225

Grundskola - egen regi

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår 2024			
	Utfall	Budget	Av-vikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Av-vikelse	Utfall fg år
Nämndens intäkter								
Avgifter	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga intäkter	375 973	379 850	-3 877	368 938	563 746	563 747	0	562 730
Summa intäkter	375 973	379 850	-3 877	368 938	563 746	563 747	0	562 730
Nämndens kostnader								
Personalkostnader	-263 385	-251 855	-11 530	-253 630	-372 810	-390 426	-17 617	-389 853
Lokalkostnader	-57 331	-57 026	-305	-54 616	-85 371	-85 676	-305	-82 009
Kapitalkostnader	-886	-835	-51	-987	-1 252	-1 303	-51	-1 490
Köp av verksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-68 248	-69 221	972	-69 155	-104 313	-103 341	972	-106 631
Summa kostnader	-389 850	-378 937	-10 913	-378 388	-563 746	-580 747	-17 000	-579 985
Nämndens nettokostnader	-13 877	913	-14 790	-9 450	0	-17 000	-17 000	-17 255

Gymnasiet - egen regi

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår 2024			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Avvikelse	Utfall fg år
Nämndens intäkter								
Avgifter	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga intäkter	39 589	40 421	-832	40 520	60 647	60 372	-276	60 363
Summa intäkter	39 589	40 421	-832	40 520	60 647	60 372	-276	60 363
Nämndens kostnader								
Personalkostnader	-26 370	-26 457	87	-27 659	-39 524	-39 437	87	-41 245
Lokalkostnader	-5 834	-5 559	-275	-5 322	-8 338	-8 613	-275	-8 251
Kapitalkostnader	-531	-527	-4	-193	-790	-794	-4	-338
Köp av verksamhet	-313	-267	-47	-267	-400	-447	-47	-573
Övriga kostnader	-7 349	-7 864	515	-7 795	-11 596	-11 081	515	-12 202
Summa kostnader	-40 398	-40 673	276	-41 237	-60 647	-60 372	276	-62 609
Nämndens nettokostnader	-809	-252	-556	-716	0	0	0	-2 245

Måltidsenheten - egen regi

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår 2024			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Avvikelse	Utfall fg år
Nämndens intäkter								
Avgifter	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga intäkter	29 971	30 293	-322	26 957	48 529	48 207	-322	46 297
Summa intäkter	29 971	30 293	-322	26 957	48 529	48 207	-322	46 297
Nämndens kostnader								
Personalkostnader	-16 636	-16 960	323	-16 274	-25 742	-25 418	323	-24 619
Lokalkostnader	-34	-44	10	-65	-67	-57	10	-67
Kapitalkostnader	-70	-96	25	-76	-143	-118	25	-112
Köp av verksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-13 782	-14 282	500	-12 977	-22 577	-22 614	-36	-21 714
Summa kostnader	-30 523	-31 381	859	-29 392	-48 529	-48 207	323	-46 512
Nämndens nettokostnader	-552	-1 088	536	-2 435	0	0	0	-215